

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
(пост. Д. від « 26 » 2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ІСТОРІЯ УКРАЇНИ /
HISTORY OF UKRAINE**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: к.і.н. доцент Литвин Н.М.,
к.і.н., доцент Разіцький В.Й.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософських та соціальних наук «15» травня 2020 р., протокол №18.

Рецензенти Шип Н.А., д. істор.н., проф.,
Канєва Т.В. к. економ.н., доц.
Кулаженко В.В., к. економ.н., доц., гарант освітньої програми
«Інформаційні технології та бізнес-аналітика (Data Science)»

**ІСТОРИЯ УКРАЇНИ / HISTORY OF UKRAINE
ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY**

2020

ВСТУП

Програма дисципліни "Естетика" призначена для підготовки студентів КНТЕУ ОС бакалавр галузі знань 12 "Інформаційні технології", спеціальності, 124 "Системний аналіз", спеціалізації "Інформаційні технології та бізнес-аналітика (Data Science)".

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти України зі спеціальності 124 "Системний аналіз", Стандарту вищої освіти КНТЕУ та відповідної освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія України» є історичний розвиток українського народу в контексті європейської та світової історії, насамперед – боротьба за утвердження, збереження і захист національної держави. Курс української історії віддзеркалює найновіші досягнення історіографії етногенезу українського народу, його соціально-економічного та політичного розвитку.

Головною **метою** вивчення «Історії України» у закладі вищої освіти є формування національно-свідомої особистості, громадянина зі стійкими морально-етичними патріотичними переконаннями. Опанування навичок наукового аналізу дасть змогу студентам поглибити розуміння закономірностей перебігу історичного процесу в Україні. На основі засвоєння умінь роботи з науковою літературою та історичними джерелами вони зможуть застосовувати набуті знання з історії України у повсякденній діяльності, орієнтуватися в розмаїтті суспільно-політичного життя, визначати своє місце в ньому.

Вивчення навчальної дисципліни «Історія України» має чітко визначену особистісну спрямованість. Опанувавши дисципліну «Історія України», студент **повинен знати**:

- закономірності історичного розвитку українського народу в контексті світової історії;
- основні етапи боротьби українського народу за власну державу;
- сутність політичних, економічних, та культурних процесів і явищ кожної історичного часу;

- основні історичні джерела, надбання вітчизняної та зарубіжної історіографії.

Вивчивши навчальну дисципліну «Історія України», студент **повинен уміти:**

- визначатися в масиві різноманітної історичної інформації, використовувати різні за змістом та світоглядною направленістю наукові праці, підручники, навчальні посібники, історичні джерела;

- систематизувати та узагальнювати історичний матеріал;

- аналізувати історичні факти, перебіг подій, розкривати сутність історичних явищ та процесів;

- визначати своє ставлення до подій вітчизняної історії на основі розуміння причинно-наслідкових зв'язків, давати науково-обґрунтовану оцінку подій минулого та діяльності історичних осіб;

- аналізувати сучасні зміни в суспільному житті українського народу і держави на основі історичного досвіду та традицій;

- використовувати історичні знання для пошуку власних варіантів рішень і розвитку власних можливостей;

- приймати рішення і вибирати стратегію діяльності з урахуванням національних цінностей та історичних надбань українського народу;

- застосовувати в професійній діяльності знання, отримані під час навчання, сприяти формуванню історичної та національної свідомості української спільноти;

- аргументувати свою точку зору і цивілізовано обстоювати її в дискусіях.

Представлений хронологічний розподіл навчального матеріалу зумовлений важливістю процесів та подій ХХ століття для життя українського народу. Історія України не лише сумний літопис світових і громадянських воєн, революцій, голодоморів, репресій, депортацій, екологічних катастроф тощо. Це й час героїчної боротьби за державність та соборність українських земель, видатних досягнень в культурі, освіті та науці, відновлення та розвитку незалежної суверенної України.

II. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.

Для засвоєння дисципліни студенти повинні мати базову підготовку зі шкільної програми з «Історії України» та «Історії української культури». Ці дисципліни дозволяють певним чином впливати на формування світогляду студентської молоді і надають знання щодо етапів розвитку і становлення історії України.

III. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Дисципліна «Історія України», як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання.

✓ *Інформаційні технології та бізнес-аналітика (DataScience) (ОС бакалавр)*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
K15	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	14-17
K16	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	1-17
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР17	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя	1-17

IV. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Давня історія України.

Предмет, мета і основні завдання курсу історії України. Історіографія історії України. Періодизація історії України. Історична схема М. Грушевського. Поява та розселення людей на території України. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Кіммерійці, скіфи, сармати. Письмові, лінгвістичні та археологічні джерела про походження слов'ян. Венеди, анти, склавіни. Велике розселення слов'ян.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,5,6,8.

Додатковий: 4,5,17,19,27,33,68.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 2. Київська та Галицько-Волинська Русь.

Племінні союзи східних слов'ян. Теорії походження Київської Русі. Внутрішні та зовнішні чинники формування Давньоруської держави. Генеза феодалізму на Русі. Торговельний шлях «із варяг у греки» та розвиток міст давньої Русі: Київ, Чернігів, Переяслав.

Причини роздробленості Київської Русі. Любецький з'їзд 1097 р. та його наслідки. Суспільний та економічний розвиток давньоруських князівств у період роздробленості. Боротьба давньоруських князівств проти іноземних поневолювачів. Місце і роль Київської Русі та руських князівств у міжнародних відносинах. Виникнення терміну «Україна». Київський літопис. Хрещення Русі. Релігійне життя в Київській Русі у контексті розколу християнства на Східну та Західну церкву.

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Князювання Данила Романовича та його нащадків. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Галицько-Волинської держави. Розвиток ремісничо-купецьких колоній німців, євреїв, вірменів. Розширення торговельно-економічних відносин та виникнення міст: Львів, Галич, Володимир, Луцьк.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,8.

Додатковий: 4,17,25,27,29,31,56,69.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 3. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої.

Боротьба Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхід українських земель до складу інших держав. Династія Гедиміновичів. Кревська унія. Городельська унія. Політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії, соціально-економічний розвиток українських земель, становище суспільних станів. Особливості розвитку магдебурзького права на українських землях.

Пам'ятки права литовсько-польської доби. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Соціально-економічний розвиток українських земель. Фільваркова система господарства. Формування шляхетського стану. Селянські виступи. Братський рух. Митрополит Петро Могила. Утворення греко-католицької церкви. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного

життя в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,5,6,8.

Додатковий: 29,48,63,69,70.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 4. Козацька доба в історії українського народу. Гетьманщина.

Причини зародження козацтва. Основні теорії виникнення козацтва. Утворення Запорозької Січі. Формування козацької верстви і соціально-політичне значення козащини. Реєстрове козацтво. Козацькі повстання кінця XVI – поч. XVII ст. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Цецорська битва і Хотинська війна.

Причини, характер та рушійні сили визвольної війни. Місце і роль Богдана Хмельницького в українській історії. Зовнішня політика Б. Хмельницького. Молдавські походи та їх наслідки. Розбудова української козацько-гетьманської держави: органи влади, армія, адміністративно-територіальний устрій, фінансова система, судочинство.

Українські землі в геополітичних інтересах Речі Посполитої, Росії, Кримського ханства та Османської імперії. Переяславська угода. Соціально-економічні й політичні наслідки визвольної війни.

Період Руїни в українській історії. Втрата Україною державної незалежності. Конотопська битва. Юрій Хмельницький. Андрусівська угода 1667 р. та її наслідки для України. Підпорядкування Української православної церкви Московському патріархатові. Гетьман Петро Дорошенко в українській історії.

Позитивні і негативні сторони державно-політичної діяльності І.Мазепи. Полтавська битва. Конституція Пилипа Орлика. Діяльність Малоросійської колегії в Україні. Гайдамацький та опришківський рухи, Коліївщина. Гетьманування Кирила Розумовського. Друга Малоросійська колегія. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Причини і наслідки зруйнування Січі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,8.

Додатковий: 2,9,10,16,20,21,28,29,50,51,53,61,62,66,67,69.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 5. Українські землі під владою Російської імперії.

Імперська політика Росії, Пруссії та Австрії в Європі у XVIII ст. Три поділи Польщі та українські землі. Адміністративний устрій українських земель у складі Російської імперії: створення губерній і генерал-губернаторств. Російсько-турецькі війни та їх наслідки. Заселення півдня України німецькими, болгарськими, румунськими, грецькими, сербськими, угорськими, єврейськими общинами.

Суспільно-політичний рух. Пропаганда визвольних ідей. Кирило-Мефодіївське товариство. Постать Тараса Шевченка в українській історії. Становлення та розвиток національного руху на українських землях, його характер і течії. Становлення літературної української мови та остаточне утвердження поняття «українці».

Завершення феодальних відносин в Україні. Ліквідація кріпосного права в Україні у 1861 році. Особливості проведення земельної, фінансової, судової, земської, міської та військової реформ на українських землях. Промисловий переворот в українських губерніях Російської імперії. Розвиток капіталізму в промисловості й сільському господарстві, його економічні й соціальні наслідки.

Громади 1860-70-х рр. Громадсько-політична діяльність В. Антоновича та М. Драгоманова. Перші політичні партії. Обґрунтування ідеї політичної самостійності України. Розвиток освіти на українських землях. Львівський, Харківський, Київський університети. Розвиток драматургії і театрального мистецтва в Україні. Відкриття перших стаціонарних театрів

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 18,29,32,38,45,46,58.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 6. Українські землі в складі Австро-Угорської імперії.

Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії. Віденський конгрес. Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Етнічний склад українських земель у складі Австро-Угорської імперії. Національні меншини і їх вплив на суспільно-політичний та економічний розвиток краю: російська, польська, німецька, єврейська громади. Міграційні процеси XIX ст.

Національне та соціальне становище українців в Австро-Угорській імперії. Діяльність «Руської трійці», товариства «Руська Бесіда» і наукового товариства ім. Тараса Шевченка (НТШ). Діяльність Головної руської ради (ГРР). Селянський рух у Галичині і на Буковині. Діяльність греко-католицького духовенства. Політизація національного руху й утворення

перших політичних партій. Створення РУРП і громадсько-політична діяльність І.Франка.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 5, 6.

Додатковий: 27, 29, 32, 38, 58, 69.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 7. Україна у Першій світовій війні. Українська революція 1917 р. і діяльність Центральної Ради.

Геополітичне становище України на початку ХХ ст. «Українське питання» у роки Першої світової війни. Початок та хід Першої світової війни: військові дії в Україні.

Історичні передумови Української революції, її характер та рушійні сили. Створення Української Центральної Ради, її політичний склад, соціальна база і програма діяльності. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Історичні постаті М. Грушевський та В. Винниченко в державотворчій діяльності України. Боротьба більшовиків за встановлення радянської влади в Україні. Діяльність січових стрільців. Війна радянської Росії проти УНР. Трагедія під Крутами.

Соціально-економічне життя України. Зовнішня політика Центральної Ради. Брестський договір та наслідки для України. Здобутки України у сфері освіти, науки і культури.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 3,8,17,18,23,29,32,36,38,40,43,44-46,47,54,58,59.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 8. Національно-визвольні сили 1918 – 1920-х рр. Гетьманат П. Скоропадського та Директорія.

Гетьманський переворот, його рушійні сили. Форма, характер, соціальна база державної влади П. Скоропадського. Наслідки політики П. Скоропадського для України. Державно-політичний курс Директорії УНР. Становище національних меншин та діяльність політичної партії БУНД в 1918-1919-х роках. Соціально-економічні перетворення за правління Директорії та зміна структури уряду УНР. Політика С. Петлюри та Варшавський договір 1920 р. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. Встановлення влади Рад в Україні в 1919 р.

Повстанський рух 1918-1921 рр.: економічні, політичні, соціальні причини та наслідки. Політичне та історичне значення Української революції 1917-1921 рр.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 3,8,17,18,23,29,32,36,38,40,43,44-46,47,54,58,59.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 9. Україна в умовах становлення радянської влади.

Особливості впровадження та здійснення в Україні «воєнного комунізму». Соціально-економічне та політичне становище України на початку 1920-х рр. Голод 1921-1923 рр. та його наслідки. Нова економічна політика, особливості її впровадження в УСРР. Українізація: причини, суть, методи впровадження.

Входження УСРР до складу СРСР. Утвердження тоталітарного режиму в Україні.

Модернізаційні процеси в Україні. Форсована індустріалізація. Урбанізація. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Масова колективізація. Голодомор 1932-1933 рр.

Західноукраїнські землі між Першою та Другою світовими війнами. Політика «осадництва» та «пацифікації». Створення ОУН. Політика Августина Волошина.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,6,7.

Додатковий: 3,11,13,18,24,26,29,34,35,37,38,39, 40,42,44,45,49,55,59,64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 10. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.).

Українські землі в геополітичних інтересах інших держав напередодні Другої світової війни. Пакт Молотова-Ріббентропа і українські землі.

Початок німецько-радянської війни. Поразки Червоної Армії. Евакуація населення та матеріальних цінностей з України. Система окупаційної влади. План «Ост» та поділ України на окупаційні зони. Суспільно-економічне та культурне життя українців в умовах окупації. «Бабин Яр» і втрати українців.

Течії руху опору. Партизанський рух та створення партизанських штабів. Націоналістичний рух. Діяльність Української повстанської армії. Польський визвольний рух на території Галичини.

Вигнання з України окупантів. Битва за Дніпро і визволення Києва. Військові операції по визволенню України.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 4, 5, 6.

Додатковий: 14, 38, 40, 41, 52, 57, 60, 64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 11. Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 – початку 1950-х років

Внесок українського народу у перемогу над нацизмом: втрати у роки війни. Ціна перемоги: демографічні, політичні, геополітичні, економічні, соціальні наслідки війни для українського народу.

Міжнародне становище України. Участь України у створенні ООН. Воз'єднання українських земель у складі УРСР. Радянізація західних областей України. Операція «Вісла». Ялтинська та Потсдамська конференції. Політика «холодної війни». Розширення української діаспори.

Труднощі відбудови народного господарства. Голод 1946 – 1947-х рр. Посилення тоталітарно-бюрократичних тенденцій в громадсько-політичному житті України та СРСР у 1940-1950-х рр.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3,12,14,15,18,38,41,44,45,52,57,60,64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 12. Лібералізація політичного життя та економічні перетворення в Україні 1950-1970-х роках.

Зміни у керівництві СРСР. Період «відлиги» в Україні. Викриття культу «особи Сталіна». Заходи по реабілітації жертв сталінізму. Реформування управління економікою. Вхідження Криму до складу УРСР. Будівництво Північно-Кримського каналу: причини і наслідки.

Соціально-економічні процеси у 1960-х рр. Політика «застою». Реформи у промисловості і сільському господарстві. Політичне, економічне, соціальне становище України у роки П.Шелеста та В.Щербицького.

Активізація громадсько-політичних сил в Україні. Рух «шістдесятників». Діяльність українських дисидентів. Українська Гельсінська група. Культурні зміни і неоконформізм в мистецтві.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3,6,7,18,22,29,30,38,40,44,45,64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 13. Україна у період загострення кризи радянської системи.

Політика «перебудови» в УРСР. Процеси демократизації суспільства: гласність, політизація мас. Чорнобильська катастрофа. Масові акції протесту. Процес становлення багатопартійної системи: Народний рух України та інші українські політичні партії, організації. Історичне значення «Закону про мову» 1989 року. Політична ситуації в країні 1990-х років: загострення кризи. Декларація про державний суверенітет УРСР. Причини розпаду СРСР. Президентські вибори 1991 року. «Парад» суверенітетів.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3, 7, 12, 17, 18, 30, 32, 33, 44, 59, 64.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 14. Відродження Незалежності України.

Проголошення Акту про державну незалежність України. Формування нових державних структур. Процеси дерадянізації та люстрації влади в незалежній Україні. Формування української політичної еліти.

Зовнішня політика президента Л.Кравчука. Розбудова дипломатичних відносин. Визнання незалежної України в світі.

Внутрішня політика першого етапу української незалежності. Економічна криза та пошуки шляхів її подолання. Різке падіння темпів розвитку вітчизняної промисловості. Особливості процесів приватизації народного господарства України. Соціально-економічне життя населення. Відродження релігійної сфери та міжконфесійна боротьба.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,4,5,6,7.

Додатковий: 3, 7, 12, 17, 18, 30, 32, 33, 44, 59, 64.

Інтернет-ресурси: 1-6.

Тема 15. Україна на етапі розбудови незалежності (1994-2004 рр.).

Внутрішня і зовнішня політика Л. Кучми. Конституційний процес. Економічна політика незалежної України. Становлення національної валюти. Реформи в промисловості та сільському господарстві. Соціальна політика.

Україна в системі міжнародних відносин. Зміни у зовнішньополітичному курсі. Ядерне роззброєння України. Проблема Чорноморського флоту.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,7.

Додатковий: 1,3,15,16,30,44, 46.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 16. Україна на початку XXI ст.

Вибори Президента України 2004 р. «Помаранчева революція». Політична реформа 8 грудня 2004 р. та її наслідки. Внутрішньополітична кон'юнктура та особливості взаємодії між гілками влади в Україні. Зміна політичного курсу України та вибори до Верховної Ради України 2006 р. Характеристика економічного розвитку України в післяреволюційний період. Економічна криза в Україні 2008 року.

Політична криза 2013-2014 рр. «Революція Гідності». Міжнародна ситуація і загострення протиріч з Росією. Анексія Криму.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,7.

Додатковий: 1,3,15,16,30,44, 46.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

Тема 17. Україна в світових процесах

Трансформація зовнішньополітичного курсу України у XXI ст. Особливості співпраці України з європейськими міжнародними організаціями. Україна в міжнародному економічному просторі.

Внутрішньополітичні процеси 2000-х років та їх вплив на міжнародний імідж України. Участь України у діяльності міжнародних організацій. Україна в міжнародному економічному просторі. Перспективи європейської інтеграції України. Україна і НАТО: безпека та міжнародне співробітництво України у XXI ст.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,6,7.

Додатковий: 1,3,15,16,30,44, 46.

Інтернет-ресурси: 1-3,4.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Бадах Ю.Г. *Історія України. Навчальний посібник* / Ю.Г.Бадах, П.П.Притуляк (відп. ред.), Л.В.Губицький, І.О.Кизименко, Н.М.Литвин. – К.: КНТЕУ, 2010. – 547 с.*
2. Бойко О.Д. *Історія України. Навчальний посібник* / О.Д.Бойко. – 2-ге вид. – К., 2002.-655с.
3. *Історія України* / Під ред. В.А. Смолія. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2002. – 472с.
4. Литвин В. *Історія України: підручник* / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. – К.: Наукова думка, 2013. – 991 с.
5. *Новітня історія України. (1900-2000): Підручник для студ. іст. спец. вищих навч. закл. – 2. вид., перероб. і доп.* – К., 2002.
6. *Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів* / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.] – Черкаси, 2016. – 644 с.

Додатковий

1. Баран В. *Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ століття.* / НАН України; Інститут історії України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса / В. Баран, О. Бойко, В. Верстюк, С. Віднянський, В. Греченко. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 1027 с.
2. Баран В.Д. *Історичні витоки українського народу* / В.Д. Баран, Я.В. Баран. – К.: Генеза, 2005. – 208 с.
3. Вортман Д., Гордієнко Я., Майоров М. – TERRA UCRAINICA. *Історичний атлас України і сусідніх земель. Від кімерійців до сьогодення.*/ Д. Вортман, Я.Гордієнко, М. Майоров – Х., 2018
4. Польовий М. *Гібридний погляд на гібридні трансформації, що призвели Україну до гібридної пастки* [Рец на]: Мацієвський Ю. В. *У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014).* – Чернівці : Книги – ХХІ, 2016. – 552 с. // *Україна модерна.* – 2018. – 31 травня
5. Мацієвський Ю. В. *У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014).*/ Ю. В. Мацієвський – Чернівці: Книги – ХХІ, 2016. – 552 с.
6. *Польща та Україна у тридцятих-сорокових роках ХХ століття: Двадцять років спільному польсько-українському науковому проекту. 1996-2016* / Ред.: Є. Беднарек, Ю. Шаповал. – Лодзь; Варшава; Київ, 2018. – 207 с.
7. *Дисиденти. Антологія текстів* / Упоряд.: О. Сінченко, Д. Стус, Л. Фінберг; Наук. ред. О. Сінченко.. – К.,2018. – 656 с.

8. Кісь О. Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти / Наук. ред. С. Павлюк. – Львів: Інститут народознавства, 2017. – 288 с.
9. Розумний М. М. Виклики національного самовизначення / Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2016. – 196 с.
10. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2017. – 496 с.
11. Майдан. Свідчення. Допомога постраждалим. Міжнародна солідарність / За ред.: Л. Фінберга, І. Берлянд, О. Андреевої. Авт. кол.: О. Андреева, І. Берлянд, Т. Хорунжа, Л. Фінберг (керівник). – К., 2018. – 816 с.
12. Рева І. По той бік себе: соціально-психологічні і культурні наслідки Голодомору та сталінських репресій / Інститут суспільних досліджень. – Дніпропетровськ: А.Л. Свідлер, 2013. – 269 с.
13. Українська держава (Гетьманат) / Авт. кол.: Сосса Р. І. (керівник), Грицеляк В. П., Кучерук О. С., Лоза Ю. І., Осташко Т. С., Пиріг Р. Я., Скальський В. В. – К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2018.
14. Грищенко Ю. Болгари в Україні 1920-х – 1930-х рр.: між національними проектами влади й реаліями життя / Відп. ред. Я. В. Верменич. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2018. – 269 с.
15. Пиріг Р. Я. Відносини України і Центральних держав: нетипова окупація 1918 року / НАН України. Інститут історії України. / Р. Я. Пиріг – К.: Інститут історії України, 2018. – 358 с.
16. Касьянов Г. Past continuous: історична політика 1980-х – 2000-х. Україна та сусіди./ Г. Касьянов – К..2018. – 420 с.
17. Кульчицький С., Міщенко М. Україна на порозі об'єднаної Європи./ С. Кульчицький, М. Міщенко – К.: Центр Разумкова, 2018. – 232 с.
18. Водотика Т. Магда Є. Ігри відображень. Якою бачить Україні світ. / Т. Водотика, Є.Магда. – Х., 2016. – 352 с.
19. *Брайчевський М.Ю. Приєднання чи воз'єднання? (Критичні замітки з приводу однієї концепції / М.Ю. Брайчевський // Україна. – 1991. – № 17.*
20. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність / О. Гнатюк. – К.: Критика, 2005. – 528 с.
21. *Грушевський М.С. Звичайна схема «руської» історії і справа раціонального укладу східного слов'янства / М.С. Грушевський // Пам'ятки України. – 1991. – № 3.*
22. Данилюк Ю. Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. ХХ ст.). НАН України. Інститут історії України / Ю. Данилюк, О. Бажан. – К.: Рідний край, 2000. – 616 с.
23. Дорошко М.С. Номенклатура: керівна верхівка Радянської України (1917 – 1938 рр.) / М.С. Дорошко. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 368 с.

24. Єльніков М.В. Золотоординські часи на українських землях / М.В. Єльніков. – К.: Наш час, 2008. – 176 с.
25. Єфіменко Г.Г. Національно-культурна політика ВКП(б) щодо Радянської України (1932–1938) / Г.Г. Єфіменко. – К.: Інститут історії України, 2001. – 304 с.
26. *Залізник Л.Л. Від склавинів до української нації / Л.Л. Залізник. – К.: Вид-во «Бібліотека українця», 2004. – 256 с.*
27. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / Редколегія: В.А.Смолій (відп. ред.) та ін. – К.: Києво-Могилянська академія, Т.1. – 2006; Т. 2. – 2007.
28. Історія українського селянства: Нариси в 2-х томах / Голова редакційної ради В.М. Литвин. – К., 2006.
29. Коцур А.П. Ідея державності в історичній думці та суспільно-політичному житті України кінця XVIII-початку ХХ ст. / А.П. Коцур. – Чернівці: Золоті литаври, 2000.
30. *Кульчицький С.В. Голодомор 1932 – 1933 рр. як геноцид: труднощі усвідомлення / С.В. Кульчицький. – К.: Наш час, 2008. – 424 с.*
31. Кульчицький С.В. Російська революція 1917 року: новий погляд / С.В. Кульчицький. – К.: Наш час, 2003. – 78 с.
32. Марочко В.І. Голод 1932 – 1933 років в Україні: причини та наслідки / В.І. Марочко, С.І. Білокінь, О.М. Веселова, Т.В. Вронська, О.І. Ганжа. – К.: Наукова думка, 2003. – 887 с.
33. Остання адреса: Розстріли соловецьких в'язнів з України у 1937 – 1938 роках: В 2 т. – К., 2003.
34. Патриляк І.К. Україна в роки Другої світової війни: спроба нового концептуального погляду / І.К. Патриляк, М.А. Боровик. – Ніжин: ПП Лисенко ММ, 2010. – 590 с.
35. *Пиріг О.А. НЕП: більшовицька політика імпровізації / О.А. Пиріг. – К.: КНТЕУ, 2001. – 273с.*
36. Пиріг Р.Я. Гетьманат Павла Скоропадського: між Німеччиною і Росією / Р.Я. Пиріг. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2008. – 280 с.
37. Політичний терор і тероризм в Україні. ХІХ-ХХ ст.: Історичні нариси / НАН України; Інститут історії України / В.А. Смолій (відп.ред.). – К., 2002.
38. Реєнт О.П. Перша світова війна і Україна / О.П. Реєнт, О.В. Сердюк. – К.: Генеза, 2004. – 480 с.
39. Сергійчук В.І. «Українізація Росії». Політичне ошукування українців російською більшовицькою владою в 1923-1932 роках / В.І. Сергійчук. – К., 2000. – 336 с.

40. Сергійчук В.І. Богдан Хмельницький та його старшина / В.І. Сергійчук. – К., 1996. – 56 с.
41. Слюсаренко А.Г. Україна в роки Другої світової війни. Навчальний посібник / А.Г. Слюсаренко, І.К. Патриляк, М.А. Боровик. – К., 2009. – 447 с.
42. Толочко П.П. Київська Русь / П.П. Толочко. – К.: Абрис, 1996. – 360 с.
43. Україна у Великій війні 1939-1945: науково-популярне видання. – К.: Емма, 2014. – 264 с.
44. Чухліб Т. Гетьмани і монархи: Українська держава в міжнародних відносинах 1648-1714 рр. / Т. Чухліб. – К. – Нью-Йорк, 2003. – 518 с.
45. Чухліб Т. Секрети українського полівасалітету. Хмельницький-Дорошенко-Мазепа / Т. Чухліб. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 327 с.
46. Шаповал Ю.І. Україна ХХ століття: Особи та події в контексті важкої історії / Ю.І. Шаповал. – К.: Генеза, 2001. – 557 с.
47. Щербак В.О. Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. / В.О. Щербак. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. – 300 с.
48. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: У 3-х т. / Д.І.Яворницький. – К., 1990–1993. – Т.1 – 585с; Т-2. - 560с; Т-3. – 592с.
49. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2009. – 584 с.
50. Яковенко Н. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. Волинь і Центральна Україна / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2008. – 472 с.

Інтернет-ресурси

1. www.history.org.ua – Інститут історії України НАН України
2. <http://www.memory.gov.ua> – Український інститут національної пам'яті
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
4. <http://likbez.org.ua> – громадський проект «ЛІКБЕЗ. ІСТОРИЧНИЙ ФРОНТ»
5. <http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Links/History.html> - «Мислене древо» – українські інформаційні ресурси для науки та освіти
6. <http://www.istpravda.com.ua> – історичний портал «Історична правда»

*курсив – визначено джерела та літературу яка наявна в бібліотеці

KHTEY.